ADVIES AAN GEMEENTE TEXEL

Veilig naar 80km/u op verbindingswegen tussen Texelse dorpen

C. L. Danckaerts Msc.
30 September 2026

Witteveen + Bos

De vraag van de raad

Kan de maximumsnelheid op de verbindingswegen tussen de dorpen weer naar 80 km/u, en zo ja: hoe?

Daarbij leidend

1. Verkeersveilig
2. Geloofwaardig voor de weggebruiker
3. Juridisch houdbaar
4. Uitvoerbaar, met inzicht in de kosten

Tot 2023

Gebiedsontsluitingsweg: doorgaande weg tussen de dorpen.

2023

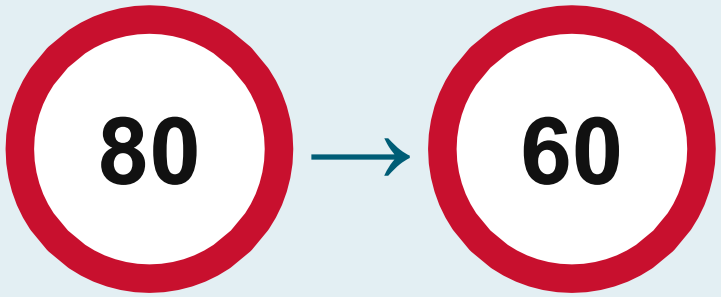
Aangeduid als erftoegangsweg. Belijning aangepast, het profiel van de weg niet.

Nu

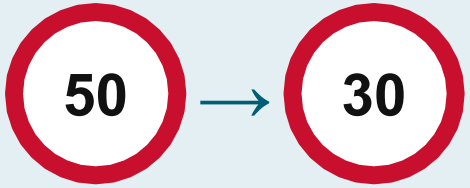
Twee aangenomen moties en het Mobiliteitsprogramma Texel 2035.

Witteveen Bos

Landelijk schuift 80 op naar 60

buiten de bebouwde kom

dezelfde beweging binnen de kom

- Op smalle of onoverzichtelijke gebiedsontsluitingswegen kiezen steeds meer wegbeheerders voor 60 km/u.
- Het gaat om bestaande wegen: nieuwe wegen worden nog steeds als 80-weg ontworpen, met een aanzienlijk ruimer profiel.
- CROW bracht in september 2025 een afweegkader voor 80 of 60 uit, opgesteld met onder meer het ministerie, OM, politie, SWOV, provincies, gemeenten, Fietsersbond, LTO en ANWB.

De vraag op Texel: welke snelheid is geloofwaardig op de wegen in scope?

Witteveen+Bos

Drie varianten, en waar Texel staat

De keuze op Texel: 80 of 60 binnen één categorie

	Gebiedsontsluitingsweg 80	Gebiedsontsluitingsweg 60	Erftoegangsweg 60
Functie	doorstromen, dorpen verbinden	doorstromen, met lagere snelheid	erven en percelen bereiken
Rijbaan	7,50 m (CROW), 7,00 m (ERBI)	6,00 tot 7,50 m	circa 4,50 tot 6,00 m
Fietsers	altijd gescheiden	bij voorkeur gescheiden	op de rijbaan
Asmarkering	ja, dubbel	ja, vorm nog niet vastgelegd	geen
Ontwerprichtlijn	Handboek wegontwerp 2025	nog niet beschikbaar	Handboek wegontwerp 2025

Texelse wegen: qua functie gebiedsontsluitingswegen, in 2023 als erftoegangsweg aangeduid, maar niet zo ingericht. Een echte erftoegangsweg (geen asmarkering, geen voorrang, verkeer gemengd) past niet bij wegen die de dorpen verbinden.

Witteveen+Bos

Elf wegvakken tussen de dorpen

1. Nieuwlanderweg
2. Postweg (zuid)
3. Postweg (noord)
4. Waalderweg / Oosterenderweg
5. Laagwaalderweg
6. Schilderweg
7. Redoute
8. Hoornderweg
9. Westerweg
10. Pontweg
11. Ruigendijk

Hoe we hebben gekeken
Tellingen en snelheidsmetingen in juli 2025 (hoogseizoen) en november 2025 (rustig), inmeten van rijbaan en ruimte tot het fietspad, beoordeling van wegbeeld en zicht, en een schouw ter plaatse in april 2026.

Het Texels afweegkader

De meetlat voor de rijbaan

7,50 m
Standaardmaat CROW
Handboek wegontwerp 2025

7,00 m
Maat provincie (ERBI)
Pontweg voldoet.

6,20 m
Absolute ondergrens ERBI
Texelse bodem voor 80 km/u

Profiel onder de standaardmaat verdedigbaar als:

Er rijdt weinig verkeer
Een bestuurder komt zelden een tegenligger tegen.

De rechtstanden zijn lang en het stopzicht is ten minste 100 m
Een tegenligger is van ver te zien: de ontmoeting is aangekondigd.

De omgeving is open en overzichtelijk
Geen onverwachte krappe bochten.

Per weg toetsbaar. Onder 6,20 m nergens 80, ook niet met maatregelen.

80 of 60: geen gelopen race

60 Wat voor 60 pleit

- Smalle rijbanen en een fietspad dicht op de weg: het profiel past vrijwel nergens volledig bij 80.
- Landbouwverkeer rijdt mee op de rijbaan. Het snelheidsverschil groeit van 20 à 35 naar 40 à 55 km/u.
- Bij 80 wordt oversteken lastiger, zeker voor toeristen die de weg niet kennen.

80 Waarom 60 niet vanzelf veiliger is

- 80 of 60 vraagt om een nauwkeurige afweging; functie, vormgeving en gevoel moeten passen.
- Alleen een ander bord verandert het gedrag nauwelijks (SWOV). Het wegbeeld bepaalt de snelheid.
- Hoe een GOW-60-weg eruit moet zien, is landelijk nog niet uitgewerkt. CROW adviseert met het ontwerp te wachten.

Uitgangspunt van CROW: de limiet volgt uit de functie, de inrichting moet erbij passen.

Witteveen Bos

Het landelijke 80-profiel past nergens

0 van 11

haalt de standaardmaat van 7,50 m rijbaan

Alleen de Pontweg haalt 7,00 m (ERBI)

0 van 11

haalt 4,50 m ruimte tot het fietspad

Gemeten: 1,60 tot 3,30 m

0 van 11

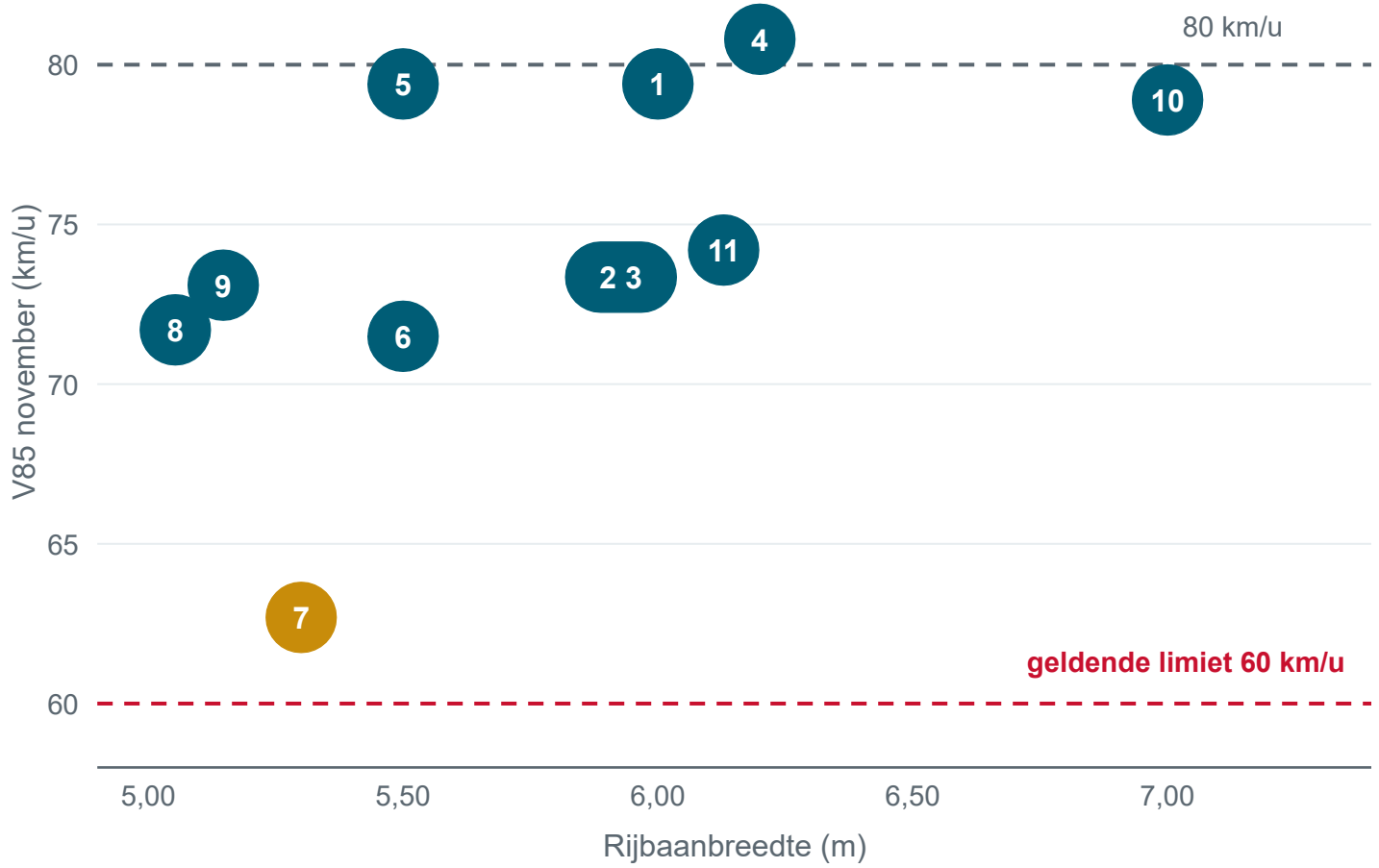
heeft een vlucht- en bergingszone

Het fietspad ligt waar die zone hoort

80 km/u is op Texel overal een gemotiveerde afwijking van de richtlijn.
De vraag is dus niet of een weg aan de richtlijn voldoet, maar hoe ver hij ervan af staat, en of die afstand met een goede onderbouwing en haalbare maatregelen te overbruggen is.

Witteveen+Bos

Tegelijk: het bord bepaalt het gedrag niet

10 van 11

wegen: in november wordt ruim harder gereden dan 60

4 wegen

rond of boven 79 km/u

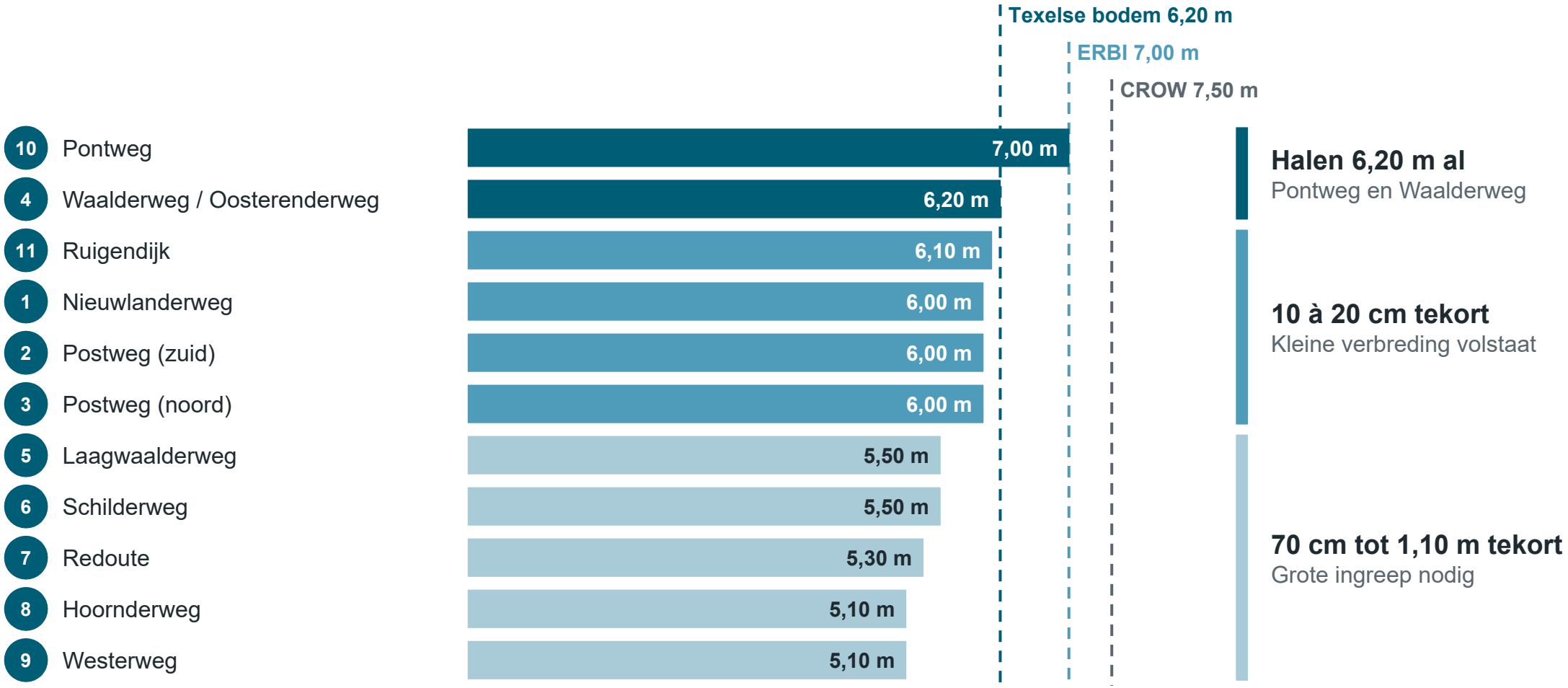
7 Redoute: 62 à 63 km/u

De smalste en bochtigste weg, met het kortste zicht. Hier doet het wegbeeld het werk dat het bord elders niet doet.

1 Nieuwlanderweg · 2 en 3 Postweg · 4 Waalderweg · 5 Laagwaalderweg · 6 Schilderweg · 7 Redoute · 8 Hoornderweg · 9 Westerweg · 10 Pontweg · 11 Ruigendijk

Witteveen+Bos

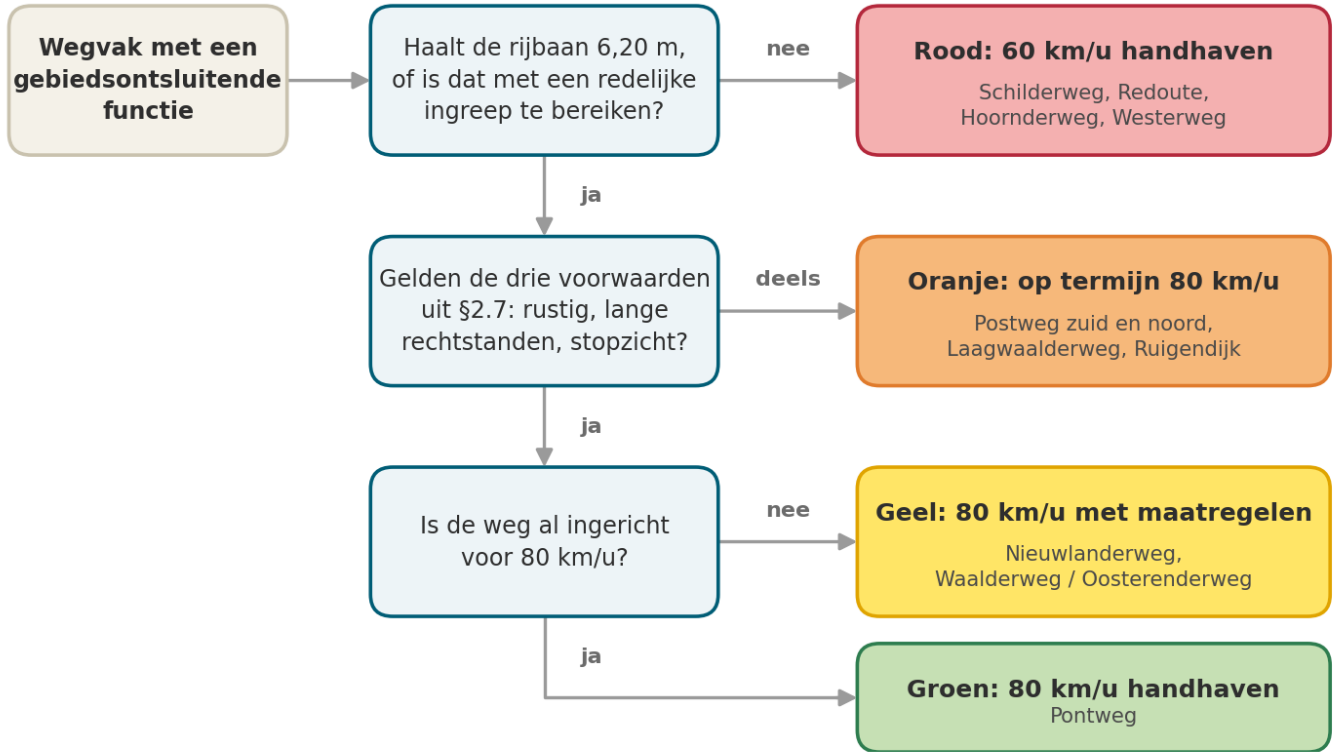
Rijbaanbreedtes op Texel

Overzicht beoordeling per weg

Van weg naar oordeel in drie vragen

het Texels afweegkader uit paragraaf 2.8, toegepast in hoofdstuk 4

Op elke weg die naar 80 km/u gaat wordt het fietspad afgeschermd; ook groen en geel gaan dus niet zonder maatregelen.

1 groen | **2 geel** | **4 oranje** | **4 rood**

Witteveen + Bos

Groen en geel: hier is 80 het best te onderbouwen

10 Pontweg

- Al ingericht als 80-weg, breedste rijbaan: 7,00 m
- Gereden snelheid 76 à 79 km/u
- Wel het fietspad afschermen: dat ligt op 3,30 m, binnen de veiligheidszone

1 Nieuwlanderweg

- Rijbaan 6,00 m: 20 cm verbreden
- Gereden snelheid 75 à 79 km/u, ruim zicht
- Eerst het kruispunt Kogerweg-Burgerdijk veilig inrichten

4 Waalderweg / Oosterenderweg

- Rijbaan 6,20 m: geen verbreding nodig
- Rustig, rond 80 km/u gereden
- Overgang naar 60 bij De Waal herkenbaar maken

Witteveen+Bos

Oranje: op termijn 80, eerst ingrijpen

5 Laagwaalderweg

Rustig en kaarsrecht, er wordt al bijna 80 gereden. Maar de rijbaan is 5,50 m: 70 cm verbreden.

11 Ruigendijk

Rijbaan 6,10 m, net onder de bodem. Maar het stopzicht is korter dan 100 m: eerst het zicht verbeteren.

2 3 Postweg zuid en noord

Rijbaan 6,00 m, maar de drukste wegen van het eiland: in juli circa 19.750 en 13.200 voertuigen per etmaal.

- Tegenliggers zijn hier geen uitzondering: de eerste voorwaarde vervalt.
- Landbouwverkeer moet veilig gepasseerd kunnen worden.
- Daarom 7,00 m in plaats van 6,20 m: zo dicht bij de standaardmaat als redelijkerwijs past.

Tot die ingrepen zijn uitgevoerd, is 60 km/u hier de veiligste en meest geloofwaardige limiet.

Witteveen Bos

Rood: waarom 80 hier echt niet kan

6 Schilderweg

5,50 m 70 cm te smal

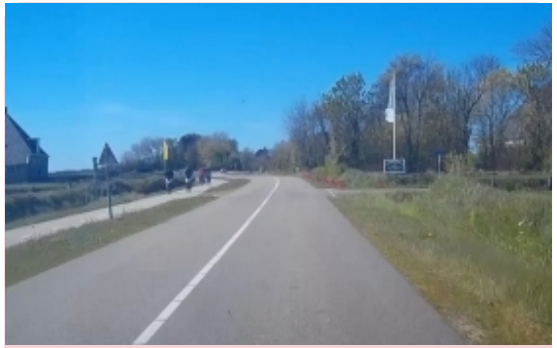
Stopzicht < 100 m, veel uitritten, krappe bocht bij de brouwerij

7 Redoute

5,30 m 90 cm te smal

Stopzicht < 100 m, bochtig, ligt op een dijk

8 Hoornderweg

5,10 m 1,10 m te smal

Krappe bochten, in- en uitritten

9 Westerweg

5,10 m 1,10 m te smal

Deels bochtig, veel in- en uitritten

1. **6,20 m is een bodem.**
   Hoe rustig een weg ook is: bij een ontmoeting met een tegenligger is er te weinig ruimte.

2. **Verbreden staat niet in verhouding.**
   70 cm tot ruim een meter op wegen met weinig verkeer, en de bochten en het zicht blijven.

3. **60 past hier bij het wegbeeld.**
   Daardoor wordt de limiet vanzelf beter nageleefd.

Witteveen+Bos

De maatregelen: eerst dit, dan 80

Houten geleiderail tussen rijbaan en fietspad: kering bij een aanrijding, en minder zuiging van langsrazend verkeer.

Nog te toetsen
Past de rail overal? Een kering heeft ruimte nodig om uit te buigen, en de bermen zijn op de smalste stukken 1,60 tot 2,10 m. Uitwerken per wegvak vóór het pakket wordt vastgesteld.

Afscherming van het fietspad
Op alle zeven wegen, ook op de Pontweg. Een voorwaarde, geen optie.

Rijbaan naar ten minste 6,20 m
Postweg naar 7,00 m. Belijning aanpassen naar een 80-inrichting. Liefst tegelijk met groot onderhoud.

Gevaarlijke oversteken en kruispunten
Middeneiland met verlichting, zodat oversteken ook bij 80 en in het donker veilig is.

Zachte maatregelen versterken, maar vervangen niet.
Communicatie, snelheidsdisplays en attentieborden zijn goedkoop en snel, en bruikbaar als tussenstap op de oranje wegen.

Kosten en fasering

Fase 1 · Groen

€ 2,0 mln

Pontweg

Fietspad afschermen op een weg die al 80 is; geen verkeersbesluit nodig

Fase 2 · Geel

€ 7,2 mln

Nieuwlanderweg, Waalderweg / Oosterenderweg

De stap naar 80 die het best te onderbouwen is

Fase 3 · Oranje

€ 9,6 mln

Postweg zuid en noord, Laagwaalderweg, Ruigendijk

Grootste deel zit in de Postweg (7,00 m)

Niet in de inschatting

- Kabels en leidingen verleggen
- Grondaankoop, bermsloten
- Watercompensatie
- Kap, natuurtoets, stikstof
- Beheer en onderhoud (jaarlijks)
- Bermverbreding als de rail niet past

€ 18,8 mln

investeringskosten, exclusief btw

Bandbreedte ± 40 %: totale Kosten hangen af van diverse factoren, eerst ontwerpen, dan ramen. Rode wegen: geen kosten, want geen maatregelen.

Witteveen+Bos

Juridisch: afwijken mag, mits onderbouwd

- Richtlijnen van CROW en de provincie zijn aanbevelingen, geen wet.
- Afwijken kan met een per weg toetsbare onderbouwing en compenserende maatregelen.
- De snelheid moet redelijkerwijs volgen uit hoe de weg eruitziet. Zonder maatregelen is 80 dus niet houdbaar.
- Verkeersbesluit door het college, na advies van de politie; daarna zienswijzen, bezwaar en beroep.
- Aansprakelijkheid: een vastgelegde afweging versterkt de positie van de gemeente. Snelheidslimiet verhogen zonder maatregelen verzwakt deze.

EN DE BESLUITEN VAN 2023?

Niet terugdraaien, rode wegen inrichten als GOW-60.

In 2023 veranderde het bord, niet de inrichting, en de gereden snelheid ligt nog steeds ruim boven de 60.

Wij adviseren de inrichting in lijn te brengen met de snelheidslimiet, dus ook de wegen waar het 60 blijft als zodanig in te richten.

Witteveen+Bos

Ons advies en de vervolgstappen

1. **Veiligheid eerst, snelheid daarna**
   Nergens 80 zonder maatregelen.

2. **Scherm op alle zeven wegen het fietspad af**
   Ook op de Pontweg.

3. **Begin met groen en geel**
   Oranje als fase 3, naar budget en prioriteit.

4. **Houd de rode wegen op 60**
   Schilderweg, Redoute, Hoornderweg, Westerweg.

5. **Pak de twee grote risicolocaties apart aan**
   Brouwerij Schilderweg en kruispunt Kogerweg-Burgerdijk.

Vervolgstappen

- Uitkomsten verwerken in het Mobiliteitsprogramma 2035
- Technische uitwerking: past de rail, wat is de beheerlast, koppeling aan groot onderhoud
- Overleg met politie, OV, hulpdiensten, LTO en Cumela, Fietsersbond en VVN
- Verkeersbesluit per weg, met gemotiveerde afwijking
- Na uitvoering opnieuw de gereden snelheid meten

Eerst maatregelen, dan 80.

80 waar de weg het draagt, 60 waar de weg erom vraagt.

Vragen?

Witteveen + Bos

Reserve: meetwaarden per weg

Nr.	Weg	Oordeel	mvt/etm juli	mvt/etm nov.	V85 nov. (km/u)	Rijbaan (m)	Ruimte tot fietspad (m)	Rechtstanden ≥ 1.200 m	Stopzicht ≥ 100 m
10	Pontweg	**handhaven**	11.860	7.095	78,9	7,00	3,30	ja	ja
1	Nieuwlanderweg	**met maatregelen**	10.780	6.230	79,4	6,00	2,45	nee	ja
4	Waalderweg / Oosterenderweg	**met maatregelen**	2.515	1.890	80,8	6,20	2,20	ja	ja
2	Postweg (zuid)	**op termijn**	19.755	10.950	73,3	6,00	1,60	ja	ja
3	Postweg (noord)	**op termijn**	13.220	7.055	73,4	6,00	2,50	nee	ja
5	Laagwaalderweg	**op termijn**	1.865	1.630	79,4	5,50	2,30	ja	ja
11	Ruigendijk	**op termijn**	5.570	3.020	74,2	6,10	2,10	ja	nee
6	Schilderweg	**blijft 60**	2.065	1.470	71,5	5,50	2,30	ja	nee
7	Redoute	**blijft 60**	1.790	1.320	62,7	5,30	1,60	ja	nee
8	Hoornderweg	**blijft 60**	1.310	685	71,7	5,10	2,80	ja	ja
9	Westerweg	**blijft 60**	3.430	1.730	73,1	5,10	3,20	ja	ja

Tellingen en snelheidsmetingen juli en november 2025; mvt/etm = motorvoertuigen per etmaal, beide richtingen samen. Bron: rapport, tabel 3.1.

Reserve: kosteninschatting per weg

Nr.	Weg	Afscherming fietspad	Verbreding rijbaan	Gevaarlijke punten	Totaal
10	Pontweg	€ 1.762.500	n.v.t.	€ 187.500	**€ 1.950.000**
1	Nieuwlanderweg	€ 1.350.000	€ 1.890.000	€ 300.000	**€ 3.540.000**
4	Waalderweg / Oosterenderweg	€ 3.500.000	n.v.t.	€ 187.500	**€ 3.687.500**
2	Postweg (zuid)	€ 562.500	€ 937.500	n.v.t.	**€ 1.500.000**
3	Postweg (noord)	€ 1.500.000	€ 2.500.000	€ 300.000	**€ 4.300.000**
5	Laagwaalderweg	€ 750.000	€ 1.100.000	€ 187.500	**€ 2.037.500**
11	Ruigendijk	€ 750.000	€ 1.050.000	n.v.t.	**€ 1.800.000**
	Totaal	**€ 10.175.000**	**€ 7.477.500**	**€ 1.162.500**	**€ 18.815.000**

Investeringskosten exclusief btw, bandbreedte ± 40 %. Waalderweg: omdat daar niet wordt verbreed, landen alle bijkomende kosten bij de afscherming. Bron: rapport, tabel 4.2.

Reserve: het CROW-afweegkader in drie stappen

